
Governance SRWB & Prioritaire werkagenda 2025/2026

Besluitvormend bestuursvoorstel

Versie 22 MEI

Governance SRWB

Voorstel inzake de Governance SRWB

UITGANGSPUNTEN

1. Roosendaal en Bergen op Zoom zijn een Duo, Tweeling, 15-minuten Stad. Ieder met hun eigen kwaliteiten vormen zij samen het centrum van de SRWB.
2. Moerdijk maakt deel uit van 2 Stedelijke Regio's: de SRBT en de SRWB.
3. De samenwerking in de SRWB gaat op voet van gelijkwaardigheid.
4. Grootstedelijke ontwikkelingen dienen in balans te zijn met de ontwikkelingen van de dorpen / het landelijk gebied.
5. Een eenvoudig en werkbaar organisatiemodel waarin bestaande, goedlopende overlegorganen worden ingepast.
6. Uitvoeringskracht (capaciteit en middelen) bepaalt de Realisatiekracht.

VOORAF

In de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) van het Rijk zijn ideeën uitgewerkt over de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. In het kader van de nationale Verstedelijkingsopgave zijn we als 1 van de 4 Stedelijke Regio's in de provincie Noord-Brabant benoemd. Hierdoor doen we voor het eerst mee als zelfstandige regio! De NOVI is in 2022 op provinciaal niveau doorvertaald naar een Brabantse Verstedelijkingsstrategie, die in 2024 heeft geleid tot de Uitvoeringsagenda NOVEX Stedelijk Brabant;

Parallel hieraan is door de regio de Regionale Verstedelijkingsstrategie West-Brabant West vastgesteld en was de Stedelijke Regio West-Brabant West (SRWBW) geboren;

Op 5 juni 2024 heeft de SRWBW het Pact van Moerdijk “Wij zijn West” ondertekend. Dit was het startschot van het uitbouwen van een sterke en gezonde regio op de westflank van Noord-Brabant, hetgeen heeft geleid tot de Regionale Investeringsagenda (RIA). Hierin staat welke investeringen of interventies er op regionale schaal nodig zijn om de gewenste duurzame ontwikkeling mogelijk te maken;

Op 5 december 2024 is tijdens de Ontwikkeldag middels een symbolische handeling de laatste W verwijderd en was vanaf dat moment de **Stedelijke Regio West-Brabant (SRWB)** een feit.

DOELEN

We leven in een tijd van arbeidskrapte en afnemende financiële middelen, waarbij door goed samen te werken de (gezamenlijke) uitvoeringskracht wordt vergroot en beter ingespeeld kan worden op de behoeften van inwoners, bedrijven en bezoekers.

Door de krachten te bundelen, wordt de kwaliteit van de hele regio vergroot, krijgen we een sterkere positie in de landelijke en provinciale overleggen en wordt de lobbykracht vergroot.

Het uiteindelijke doel is om de brede welvaart in de SRWB te vergroten, in een goede verdeling over stad en land, binnen en met de transitie die er zijn.

Verbinden

Om de doelen te bereiken, zal de SRWB echt méér moeten verbinden met de stakeholders op alle gebied. Derhalve zullen de stakeholders een plaats moeten krijgen in de governance.

MOTIVATIE, START, KOSTEN & OMGEVING

A) Start en Vervolg

We starten als een zogenaamde Netwerksamenwerking middels een Samenwerkingsovereenkomst. De op te zetten programmaorganisatie is een inhoud-gedreven-organisatie en gericht op uitvoeren.

Dit model zal periodiek (1 x per ½ jaar) gemonitord en begin 2027 geëvalueerd dienen te worden. In maart 2026 zijn het gemeenteraadsverkiezingen en het is goed om de nieuwe colleges en gemeenteraden eerst op stoom te laten komen, alvorens iets wel of niet te gaan wijzigen binnen deze nog jonge samenwerking.

Zie het als een Groeimodel, waarbij we gebruik maken van de hink-stap-sprong techniek. De **hink** hebben we nu gehad, de **stap** gaan we nu maken (uitvoeren van de Prioritaire werkagenda 2025-2026) en daarna maken we de **sprong** (een betere regio met een hoger brede welvaartsniveau).

B) Begroting en verdeling van de kosten

Uit de bijgevoegde Prioritaire Agenda SRWB 2025-2026 blijkt dat er in beide jaren een bedrag ad € 903.500 begroot is.

Voor de dekking wordt het volgende voorgesteld, waarbij iedere gemeente zelf besluit hoe hiermee om te gaan:

- 1) 2025: out of pocket, waarbij het volgende kan worden meegenomen. De RWB had over 2023 een positief Jaarrekeningresultaat. Over 2023 hebben de SRWB-gemeenten in totaal € 632.017 teruggestort gekregen. De verwachting is dat dit over de jaren 2024 en 2025 (het eerste jaar dat de SRWB het grootste deel van de taken op het gebied van Mobiliteit overneemt van de RWB) ook zal gebeuren. Met betrekking tot het overnemen van taken op het gebied van Mobiliteit, is er een transitievergoeding berekend van € 200.000. 50% hiervan - € 100.000 - is voor de SRWB-gemeenten;
- 2) 2026: hiervoor zijn 2 mogelijkheden: 1) via incidentele middelen (bijvoorbeeld via een overschot op de JR 2024/2025 van de RWB of een overschot op de JR 2024/2025 van de betreffende gemeente en 2) via de normale P&C Cyclus (Kader/Voorjaars/Perspectief Nota en Begroting) een bedrag per inwoner per gemeente. Aantal inwoners per gemeente (2025): Roosendaal: 77.722 – Bergen op Zoom: 70.216 – Moerdijk: 38.274 – Halderberge: 31.351 – Steenbergen: 24.584 – Rucphen: 23.992 – Woensdrecht: 22.194. Indien aan het Waterschap een gelijk aantal inwoners als de grootste gemeente Roosendaal wordt toebedeeld, komen we uit op 366.055 inwoners (2025) en een bedrag per inwoner per jaar van € 2,47 (plus de voorgestelde capaciteitsinzet in natura). Mocht dit laatste niet kunnen (in de statuten van het Waterschap staat namelijk dat zij alleen middelen mogen besteden aan Groen/Blauw), dan kan wellicht met het Waterschap worden overeengekomen dat zij specifieke Groen/Blauwe projecten uit de Prioritaire werkagenda financieren (zoals de systeemvisies klei en zand waarvoor € 200.000 is opgenomen). Indien een gemeente kiest voor optie 2), kan dit geconcretiseerd worden in de (Meerjaren) Begroting 2026 en volgende.

Als we willen realiseren, zullen we zowel capaciteit als middelen (Uitvoeringskracht) nodig hebben.

C) De toekomst van de RWB en Rewin

In 2025 betaalt de gemeente Roosendaal per inwoner € 9,75 aan apparaatskosten RWB en bijdrage Rewin (ter indicatie).

Momenteel wordt er een discussie gevoerd over de toekomst van de RWB. De RWB richt zich expliciet op het economisch domein en de transitie naar de nieuwe economie. Om deze discussie te stroomlijnen is een “Bestuurlijke Begeleidingsgroep ten behoeve van RWB Nieuwe Stijl” benoemd, die voor de zomer van 2025 met richtinggevende adviezen zal komen.

In de gesprekken over de toekomst van RWB, wordt ook de positie van en de samenwerking met Rewin betrokken. RWB en Rewin hebben te maken met zowel SRWB als SRBT. Tot de SRBT behoren gemeenten die samenwerken in De Baronie (Rewin) en gemeenten die samenwerken in Hart van Brabant (Midpoint).

Hoe dan ook zal SRWB in de toekomst veel kunnen hebben aan het hoge(-re) schaal-en strategisch niveau van RWB (Economic Board West-Brabant = EBWB) – Rewin en Midpoint en aan de in West en Midden-Brabant aanwezige onderwijs/ kennisinstellingen. Samenwerken met instellingen die een brede kijk op en kennis hebben van de nieuwe economie en economische ketens, blijft noodzakelijk.

D) Taken SRWB

Voor de SRWB gelden de volgende principes:

- Niet alles moet met iedereen;
- De inzet moet zijn dat iedere gemeente levert op die items waar zij aan deelneemt, waarop die gemeente door de anderen ook aanspreekbaar is.

De taken staan al goed omschreven in Hoofdstuk 2 van de bijgaande Prioritaire werkagenda, maar voor het goede overzicht worden deze hieronder ook opgenomen.

- Het integrale lange termijnbeleid is vastgelegd in een ontwikkelstrategie/verstedelijkingsbeleid. De uitwerking hiervan in een visie en concrete projecten zijn vastgelegd in de Regionale Investerings Agenda (RIA), waarbij projecten die samen met het Rijk en Provincie worden opgepakt, deel uitmaken van de Uitvoeringsagenda NOVEX Stedelijk Brabant. Dit zijn de adaptieve koersdocumenten, waarbij SRWB via monitoring ervoor moet zorgen dat ze aktueel blijven (= monitoren / aanpassen RIA);
- Om de thema's goed uit te werken zijn er themagerichte werkgroepen ingericht (zie hieronder). Deze werkgroepen kennen een ambtelijke invulling die de beleidsvoorbereiding doet en een bestuurlijk overleg (BO) per thema. Per thema wordt een tweejarig uitvoeringsprogramma uitgewerkt en uitgevoerd (werkzaamheden themagerichte werkgroepen);
- Er dient een integrale afstemming tussen de thema's plaats te vinden op het gebied van ruimtegebruik en effecten op het gebied van brede welvaart;
- Participeren in en afstemmen met provinciale programma's;
- Zorgdragen voor lobby, profilering, marketing en communicatie;

E) Themagerichte werkgroepen en Bestuurlijke Overleggen (BO)

In zijn algemeenheid is het succes van de SRWB met name afhankelijk van het leveren van voldoende capaciteit en middelen door de deelnemende gemeenten, de provincie en het waterschap. Iedere gemeente heeft een trekkersrol en levert capaciteit.

Het is belangrijk dat lokale ambtenaren alertheid hebben voor de regionale schaal en dat zij zich betrokken voelen bij de SRWB.

Met uitzondering van de voorzitter en vice-voorzitters van de SRWB (de burgemeesters van Roosendaal, Bergen op Zoom en Moerdijk), worden de voorzitters van de Bestuurlijke Overleggen (BO's) voor een bestuursperiode van 4 jaren benoemd. Na de gemeenteraadsverkiezingen en het aantreden van de nieuwe colleges, zal opnieuw naar de samenstelling van de Bestuurlijke Overleggen worden gekeken.

1. **Economie**

Op het thema economie in het algemeen en human capital in het bijzonder zijn er zowel inhoudelijk als bestuurlijk duidelijk verbanden met RWB/Rewin, zodat een intensievere

samenwerking en afstemming voor de hand ligt. Het onderwerp “Defensie” zal gefaciliteerd worden vanuit deze werkgroep. De bemensing van de werkgroep verdient nog wel de nodige aandacht.

2. Wonen

Een van de uitgangspunten is om binnen de programmaorganisatie bestaande, goedlopende overlegorganen te integreren. Het overlegorgaan Wonen loopt goed. Hierbij zijn ook de stakeholders zoals de in de SRWB actieve woningcorporaties en projectontwikkelaars/bouwbedrijven goed betrokken. De relatie tussen het thema Wonen en andere prioritaire opgaven uit de RIA behoeft aandacht, evenals de integratie-opgave.

3. Mobiliteit

Vanaf 1-1-2025 zijn er een aantal mobiliteitstaken door het RWB overgedragen aan SRWB. Ook hier verdient de bemensing van de werkgroep nog aandacht.

4. Groen/Blauw (Landschap – Natuur – Water)

Op dit moment heeft het BO nog geen voorzitter. Te overwegen valt om voor het gedeelte “Groen” een wethouder uit Steenbergen te benoemen tot voorzitter en bestuurlijk trekker en voor het gedeelte Blauw (Water) het DB-lid van het Waterschap. De bemensing van de werkgroep verdient nog wel de nodige aandacht.

5. Energie

Ook voor dit thema geldt dat bestaande, goedlopende overlegorganen geïntegreerd moeten kunnen worden in de programmaorganisatie. De RES West-Brabant is goed georganiseerd en boekt de nodige resultaten. Het nu integreren van de RES sluit goed aan bij de werkwijze van de RES 2.0 (Regionaal Plan Energiesysteem) waarin overgegaan wordt tot een gebiedsgerichte aanpak met gebiedscoördinatoren. Tevens beschikt de RES over middelen en subsidiemogelijkheden, waar de SRWB wellicht gebruik van kan maken. Een voordeel kan ook zijn dat de RES beschikt over een goed werkende Arbeids-Kennispool, waar de SRWB ook gebruik van kan maken. Er ligt wel een flinke integratie-opgave.

Interim werkgroep Brede Welvaart

Eén van de belangrijkste doelstellingen van de SRWB is “om de brede welvaart in de SRWB te vergroten, in een goede verdeling over stad en land, binnen en met de transitie die er zijn.” Het betreft dus de dorpen, het landelijk gebied, én het stedelijk gebied. Denk aan de aandachtswijken in de steden waar brede welvaart ook veel aandacht vraagt.

Brede welvaart zal als een rode draad door alle werkgroepen en bestuurlijke overleggen lopen, zal met andere woorden hierin worden geïntegreerd. Om het begrip brede welvaart nader in te kleuren en hiervoor een afwegingskader te maken, zal een tijdelijke werkgroep worden ingericht. Hierbij zal de provincie een goede ondersteunende rol vervullen.

ADVIES & OBSERVATIES

Het rompwerk van de themagerichte werkgroepen en bestuurlijke overleggen (BO's) staat, maar er moet nog wel ontzettend veel georganiseerd en geregeld worden. Er is een goed strijdplan (RIA en Prioritaire werkagenda), maar zeker nog geen voldoende legers. Hierbij zal ook gekeken moeten worden naar de juiste kwaliteiten en competenties.

Binnen de werkgroepen zullen ook de **stakeholders** hun plaats moeten krijgen. Voorbeeld: in de werkgroep Economie dienen VNO/NCW en RWB/Rewin een structurele positie te krijgen, evenals ZLTO en de Terreinbeheerders in de werkgroep Groen/Blauw.

Om de doelen te bereiken, zal de SRWB veel méér verbindingen aan moeten gaan.

Tevens zal actief deelgenomen moeten (blijven) worden in de Human Capital Agenda Nieuwe Economie van de RWB en zal daar ook de vruchten van geplukt moeten worden.

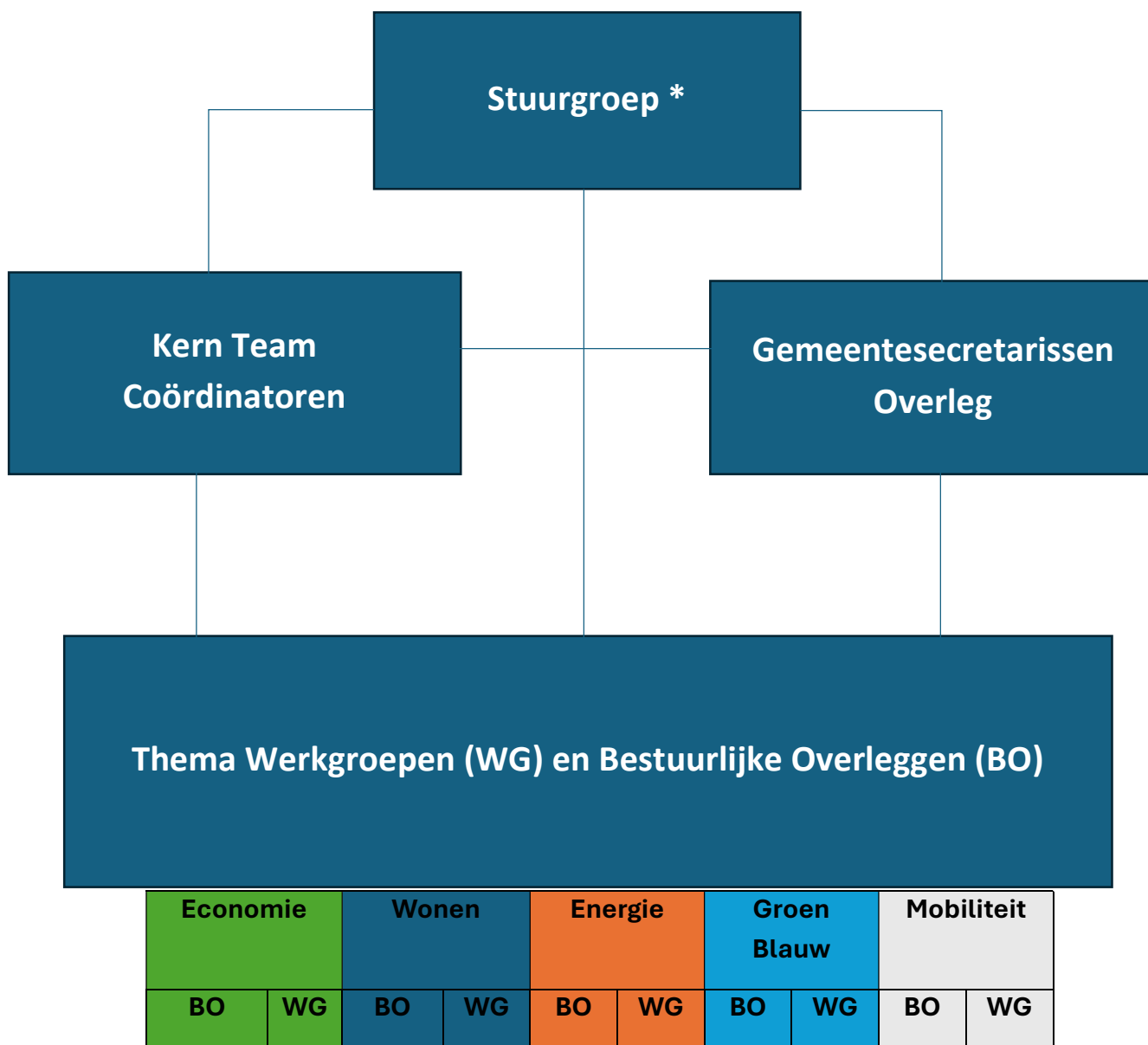
De SRWB is een feit.

Met de SRWB kan de regio een kwaliteitssprong maken, met name via bijdragen en subsidies vanuit Europa, het Rijk en de provincie. Dit kan echter alleen als er projecten en programma's uitgevoerd worden, te beginnen met de Prioritaire werkagenda 2025-2026.

Governance & programmaorganisatie

De volgende Programmaorganisatie wordt voorgesteld:

ORGANOGRAM SRWB

* Alle Gemeenten, Waterschap, Provincie :
1 zetel => 9 personen, inclusief voorzitters van de 5 BO's.

Technisch voorzitter Burgemeester Roosendaal	} = Agendacommissie
Technisch 1 ^e vicevoorzitter Burgemeester Bergen op Zoom	
Technisch 2 ^e vicevoorzitter Burgemeester Moerdijk	

A. Stuurgroep

Samenstelling

- De voorzitters van de Bestuurlijke Overleggen Economie – Wonen – Mobiliteit – Groen/Blauw – Energie;
- Iedere gemeente is vertegenwoordigd. Als een gemeente geen voorzitter aan een Bestuurlijk Overleg levert, zal het College van die gemeente een Collegelid benoemen/afvaardigen;
- Een lid van het Dagelijks Bestuur van het Waterschap;
- Een lid van Gedeputeerde Staten van de provincie;
- Technisch voorzitter is de burgemeester van Roosendaal en technisch vicevoorzitters de burgemeesters van Bergen op Zoom en Moerdijk. Zij vormen samen ook de Agendacommissie.

Taken

- De belangrijkste taak is de integrale bestuurlijke afweging van het Ruimtelijk-Economisch Beleid middels een nog op te stellen Afwegingskader. Dit houdt ook in de integrale afstemming tussen de thema's op het gebied van ruimtegebruik en effecten op het gebied van brede welvaart;
- Participatie in en (strategisch) afstemmen met provinciale en rijksprogramma's;
- Voorbereiden bestuurlijk overleg met provincie en Rijk;
- Afstemming met RWB/Rewin – De Baronie en SRBT;
- Vertegenwoordigt de SRWB naar andere overheden en Onderwijs-Kennisinstellingen;
- Uitvoeringsagenda NOVEX Stedelijk Brabant;
- Monitoren en aanpassen RIA.
- Agendasettend;
- Profileren, lobby, marketing en communicatie

B. Gemeentesecretarissen Overleg (GO)

Samenstelling

- Iedere gemeente benoemt naar keuze de gemeentesecretaris of een directeur;
- Directeur Waterschap (met P-functie).

Taken

- Zorgen voor de aansturing als uitvloeisel van de reguliere rol van gemeentesecretaris/algemeen directeur;
- Voorportaal en voorbereider van de Stuurgroep;
- Zorgen voor de juiste condities voor de voortgang in de samenwerking, zoals voldoende capaciteit en middelen;
- Eerste aanspreekpunt van de ambtelijke organisaties als er zaken in de samenwerking niet goed lopen;
- Aandacht voor het betrekken van de ambtelijke organisaties en het voldoende beschikbaar stellen van ambtelijke capaciteit om de gewenste uitvoeringskracht ook daadwerkelijk te realiseren.

C. Kernteam / Coördinatoren

Samenstelling

- Vertegenwoordigers van alle gemeenten, het waterschap en de provincie;
- Ambtelijk trekkers van de werkgroepen (kunnen ook de vertegenwoordigers van de gemeenten, het waterschap en de provincie zijn);
- Een extra algemeen coördinator/regisseur, die ook contact onderhoudt met bestuurders, gemeentesecretarissen;
- Een Regio Bouwmeester (ingeschat op 0,2 – 0,4 FTE).

Taken

- Algemene Coördinatie (van de inhoud en de processen tot en met besluitvorming, inclusief coördinatie van de werkgroepen en bestuurlijke overleggen);
- Ambtelijk trekkers van de 5 werkgroepen;
- Verbindende rol met de gemeenten en het Waterschap (indien de betreffende gemeente / waterschap geen ambtelijk trekker levert);
- Initiërende rol;
- Regie op de thema's en zorgen dat de thema werkgroepen en thema bestuurlijke overleggen goed functioneren;
- Organiseren van bijeenkomsten voor de samenwerking als geheel en van de Ontwikkeldagen;
- Secretariaat van de bestuurlijke overleggen en de bestuurlijke tafels;
- Financiën;
- Participeren in relevante provinciale en rijksprogramma's;
- Contact met en betrekken van stakeholders;
- Lobby – profilering – marketing – communicatie;
- Afstemming en besluitvorming organiseren;
- Ondersteuning van dit Kernteam (ingeschat op 2 x 0,5 FTE).

D. Thema Bestuurlijke Overleggen (BO's)

Samenstelling

- Portefeuillehouders van alle gemeenten, waarvan 1 het voorzitterschap op haar/zich neemt;
- Lid Gedeputeerde Staten (facultatief);
- Lid DB Waterschap (facultatief).

Taken

- Besluitvorming en lobby over/van de door de werkgroepen aangeleverde stukken.
- Secretariële ondersteuning wordt geregeld door de voorzitter van het BO.

E. Thema werkgroepen

Samenstelling

- Vakambtenaren gemeenten, provincie en waterschap;
- Extern (inhuur);
- Stakeholders.

Taken

- Uitvoering (Prioritaire werkagenda) RIA;
- Uitvoering provinciale en Rijksprogramma's.
- Lobby

ROLLEN PROVINCIE

- Expliciet betrekken bij Stuurgroep – KernTeam – Werkgroepen en het Werkplan 2025-2026, mede i.v.m. uitvoering provinciale trajecten en projecten;
- Adviseren en richting geven;
- Wil en kan een actieve partner zijn;
- Denkt mee met de integrale ontwikkelstrategie van de SRWB en vertaalt dat indien mogelijk en wenselijk – naar investeringsmogelijkheden.
- Geeft de SRWB kansen = €. Voorbeeld: Aanpak Landelijk Gebied;
- Kennis delen – voorbeeld: Dorpenstrategie.
- Biedt de nodige (ambtelijke) ondersteuning.

Werkagenda SRWB 2025/2026

Voorstel inzake de werkagenda SRWB

INTRODUCTIE

In dit werkplan wordt de geprioriteerde agenda van de Regionale Investeringsagenda uitgewerkt voor de komende twee jaar (2025 en 2026). Daarvoor zijn projecten benoemd, is een capaciteitsraming uitgewerkt en is een begroting opgesteld.

De RIA is opgebouwd vanuit de noodzaak om projecten en/of programma's te initiëren die een bijdrage leveren de doelstellingen van de SRWB, zoals die eerder in de Regionale Verstedelijkingsstrategie zijn opgenomen. De projecten die in deze geprioriteerde werkagenda zijn opgenomen dienen alle een hoger gelegen doel(en) en hebben in veel gevallen ook verbindingen met elkaar.

Dit werkplan is één van de bouwstenen voor de governance van de SRWB, die gelijktijdig is opgesteld.

Aan dit werkplan liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag.

- Er is een Regionale Verstedelijkings Strategie (RVS) uitgewerkt. Daarin is in afstemming met Rijk en Provincie vastgelegd welke basisprincipes gehanteerd worden bij het formuleren van het Ruimtelijk-Economisch beleid.
- De SRWB maakt onderdeel uit van NOVEX Stedelijk Brabant. NOVEX Stedelijk Brabant heeft een Uitvoeringsagenda die mede basis is voor dit werkplan.
- In de Regionale Investerings Agenda (RIA) wordt in vijf thema's aangegeven hoe de regio verder ontwikkeld zou moeten worden tot 2040. Een aantal projecten wordt daarbij samen met het Rijk, de Provincie en andere Stedelijke Regio's opgepakt. Die staan daarom ook in de NOVEX Uitvoerings Agenda.
- De RIA is in samenspraak met relevante stakeholders opgesteld. Denk hierbij aan het ZLTO, VNO NCW, de woningcorporaties, terreinbeheerders (Brabants Landschap, natuurmonumenten) etc. De triple helix gedachte is essentieel voor de ontwikkeling van de regio, zeker ook in de uitvoering van dit werkplan. Op projectniveau werken we dan ook zo veel als mogelijk samen met stakeholders.
- Een uiteindelijk doel voor de SRWB is om de brede welvaart in de regio te vergroten, in een goede verdeling over stad en land, binnen en met de transitie die er zijn. Brede welvaart is hiermee het leidende thema: de SRWB gaat brede welvaart-proof werken.

HOOFDLIJNEN REGIONALE INVESTERINGSAGENDA

West-Brabant: Ruim, Groen, Duurzaam en Innovatief

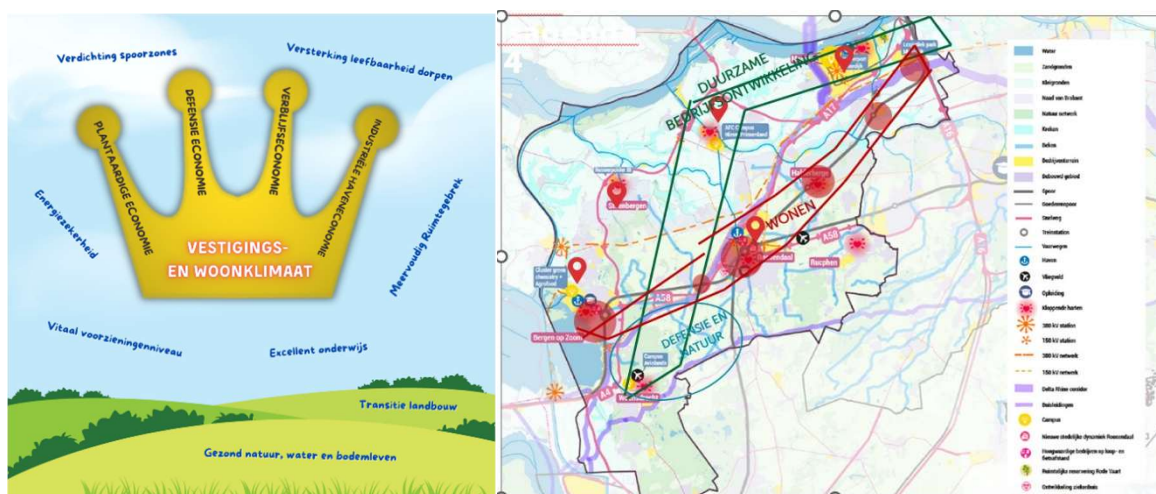
West-Brabant. Een regio met toekomst gevormd door zeven gemeenten en een waterschap: Woensdrecht, Bergen op Zoom, Steenbergen, Halderberge, Rucphen, Roosendaal, Moerdijk en het Waterschap Brabantse Delta. West-Brabant is een gebied in transitie. De uitdagingen zijn groot, maar de toekomst is hoopvol. Door de kracht van de kleigrond, de verbindingen tussen steden en de balans tussen natuur en innovatie, bouwen we aan een regio waar brede welvaart geen droom is, maar werkelijkheid. Hier werken mensen samen, over grenzen heen, met vertrouwen in elkaar en in de toekomst.

Kloppende harten

In contrast met andere stedelijke regio's kent West Brabant niet één dominante plaats waarin alle agglomeratie en innovatiekracht is geconcentreerd. De twee centrumsteden huisvesten veel van de regionale voorzieningen en zijn goed verbonden via het spoorwegennet. Samen met een aantal economisch kloppende harten (aerospace/defensie, haven/industrie, agrofood/plantbased) wordt de complementaire kracht van de regio gevormd. Ofwel een unieke economische propositie die een vruchtbare voedingsbodem is voor verdere innovatie en triple helix samenwerking.

Op deze kloppende harten gaan we sterk inzetten. Hierin spelen bereikbaarheid, aantrekkelijke woonomgeving en human capital een belangrijke rol. Met een focus op de centrumsteden in relatie tot de economisch kloppende harten dragen we bij aan de brede welvaart voor het geheel.

Die kloppende harten kunnen ook in een ruimtelijk verbindend perspectief worden geplaatst. Dit gebeurt hieronder.

De Westelijke As: De Nieuwe Economie

In het westen ontkiemt de toekomst letterlijk uit de kleigrond. Hier groeit de nieuwe economie, groene (rest)producten voor duurzame en circulaire producten. De kracht van plantaardige innovatie en circulaire economie. Bedrijven ontwikkelen schone eiwitten, duurzame grondstoffen en biobased materialen met gebruikmaking van groene stroom. Dit is geen utopie, maar een realiteit die vorm krijgt in de bedrijvigheid in Bergen op Zoom, Moerdijk en Steenbergen. Deze strategische knooppunten versterken de economische veerkracht van de regio en verbinden West-Brabant met de rest van de wereld. Hier bloeit een circulaire economie waarin innovatie en duurzaamheid de norm zijn. Deze Westelijke As kan uitgroeien tot een voorbeeld voor de internationale industrietransitie.

De Centrale As: Wonen en Verbinden

Midden door de regio loopt de woonas, langs de spoorlijnen die dorpen en steden verbinden. Dit is meer dan een infrastructuurproject; het is een investering in leefbaarheid en verbeterde bereikbaarheid. Nieuwe woningen verrijzen, niet als eilanden van beton, maar als gemeenschappen waar mensen elkaar kennen en ondersteunen. Groene wijken, duurzame bouw en een sterke sociale structuur maken van deze as een motor voor economische groei en maatschappelijke samenhang. Hier woont de toekomst van West-Brabant. Deze centrale as kan nog een veel grotere bijdrage gaan leveren aan het oplossen van de landelijke woningnood.

De Oostelijke As: Natuur en Defensie

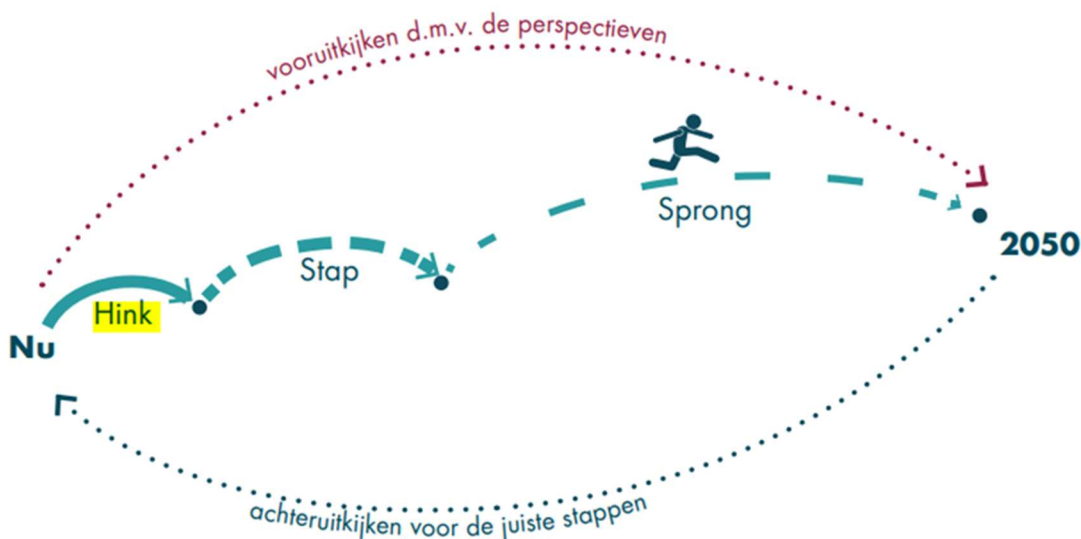
In het oosten richting het zuiden ontvouwt zich een landschap van contrasten: robuuste natuurgebieden die erkend zijn door UNESCO en het krachtige hoog technologische defensiecluster rond HIVE AEROSPACE COLLECTIVE en de vliegbasis Woensdrecht. Natuur en defensie lijken misschien tegenpolen, maar hier versterken ze elkaar. De natuur biedt ruimte voor ontspanning, biodiversiteit en klimaatadaptatie, terwijl defensie bijdraagt aan technologische innovatie, werkgelegenheid en veiligheid. Samen vormen ze een unieke as die de identiteit van de regio versterkt, in combinatie met een bijdrage aan vrede en veiligheid.

Duostad Bergen op Zoom-Roosendaal: Samen het nieuwe hart van de regio

In het hart van West-Brabant kiezen twee steden voor een nieuwe relatie. Zij hebben hun krachten gebundeld om het concept van de 15-minuten stad te realiseren. Een stad waar alles binnen 15 minuten bereikbaar is met goede spoorverbindingen als backbone voor de steden en regio. Inwoners van beide steden kunnen snel en efficiënt van het ene naar het andere punt reizen, terwijl ze tegelijkertijd kunnen genieten van een hoge levenskwaliteit, cultuur, natuur en voorzieningen voor leisure. Bergen op Zoom en Roosendaal zijn een voorbeeld van hoe steden in de toekomst met elkaar kunnen samenwerken om een duurzame, bereikbare en leefbare regio te creëren. Deze duo-stad neemt zijn verantwoordelijkheid als trekker van de regio.

PERSPECTIEF OP DE TOEKOMST, ONDERDEEL VAN NOVEX STEDELIJK BRABANT

Het Regionale Verstedelijkingsstrategie en de Regionale Investeringsagenda geven de mogelijkheid om ‘terug te kijken’ naar wat er nu nodig is om die toekomst te bereiken. De vraagstukken waar essentiële keuzes moeten worden gemaakt komen naar boven en er kan stapsgewijs naar de doelen worden toegewerkt: welke keuzes zijn nu nodig? Welke geloofwaardige stappen zetten we nu om de gewenste toekomst daadwerkelijk dichterbij te brengen? De Regionale Investeringsagenda is opgebouwd uit interventies en projecten om de sprong naar het duurzaam toekomstbeeld te maken. Niet alles kan nu. Maar nu kunnen wel de juiste stappen worden gezet om de regio duurzaam en structureel te versterken.

DOELSTELLING & TAKEN SRWB

Doelstelling van de Stedelijke Regio West Brabant

De belangrijkste doelstelling van de Stedelijke Regio is om samen met de deelnemende partijen richting Rijk en Provincie aanspreekpunt en coördinator te zijn op het gebied van Ruimtelijk Economische vraagstukken.

Dat heeft betrekking op Ruimtelijk Economische keuzes, maar ook op het faciliteren van middelen om de keuzes om te zetten in daadwerkelijke acties. Daarbij kan gedacht worden aan het verrichten van ondersteunende onderzoeken, het verzorgen en up to date houden van regionaal beleid, het vergroten van de naamsbekendheid (lobby) en het binnenhalen van subsidies. Ook het komen van afstemming met het Rijksbeleid en Provinciaal beleid behoort tot de taken.

Keuzes op het gebied van Ruimtelijk Economisch Beleid moeten integraal afgewogen worden. Dat gebeurt door beleid enerzijds uit te werken in een vijftal thema's (wonen, economie, natuur/landschap/water, mobiliteit en energie), maar gelijktijdig de bestuurlijke onderlinge afweging te maken tussen deze thema's ten aanzien van ruimtegebruik en bijdrage aan de brede welvaart van de regio.

Taken Stedelijke Regio

Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

1) Reguliere taken

- Taken die samenhangen met de ontwikkeling van iedere stedelijke regio.
- Going-concerttaken waar we in de verbinding met provincie en Rijk een rol hebben te spelen.

2) Stimuleringsprojecten,

- Geprioriteerde projecten waarmee een impuls wordt weggegeven aan de toekomstbestendigheid van de regio en haar brede welvaart.

1. Reguliere taken

- a) Het integrale lange termijnbeleid is vastgelegd in een ontwikkelstrategie/verstedelijkingsbeleid. De uitwerking van de strategie in een visie en concrete projecten is vastgelegd in de Regionale Investerings Agenda (RIA), waarbij projecten die samen met Rijk en Provincie worden opgepakt deel uitmaken van de NOVEX Uitvoeringsagenda Stedelijk Brabant. De programmaorganisatie moet er voor zorgdragen dat deze plannen periodiek worden herzien (monitoren/aanpassen RIA).
- b) De programmaorganisatie moet zorgdragen voor de integrale afstemming tussen de thema's op het gebied van ruimtegebruik en effecten op het gebied van brede welvaart.
- c) De programmaorganisatie moet zorgdragen voor participeren in en afstemmen met provinciale programma's.
- d) De programmaorganisatie moet zorgdragen voor lobby en profilering.
- e) De programmaorganisatie moet zorgdragen voor coördinatie en beheer binnen de Stedelijke Regio (inclusief het afronden van het governancetraject)
- f) Om de vastgestelde ontwikkelstrategie/RIA uit te werken zijn er themagerichte werkgroepen ingericht, zoals in het Governance voorstel is opgenomen. Deze werkgroepen kennen een ambtelijke invulling die de beleidsvoorbereiding doet en een bestuurlijk overleg per thema. Per thema wordt in overleg tussen de

wergroepen en de programmaorganisatie een tweejarig uitvoeringsprogramma uitgewerkt en uitgevoerd (werkzaamheden themagerichte werkgroepen).

2. Stimuleringsprojecten

- Deze projecten staan opgenomen in de RIA en worden door de themagerichte werkgroepen uitgevoerd. Zie verder hieronder werkzaamheden themagerichte werkgroepen)

WERKAGENDA 2025/2026

Inleiding

Op basis van de Regionale investeringsagenda is de werkagenda uitgewerkt voor de periode 2025/2026. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de 1) reguliere taken en 2) de prioritaire stimuleringsprojecten per thema. Een voorstel voor de capaciteitsinzet en een begroting is toegevoegd.

Aansluitend op het governance voorstel liggen de reguliere taken met name bij het kernteam, daarnaast gaat het kernteam samen met de coördinator en de leden van de werkgroepen de in dit plan omschreven projecten verder concretiseren en vorm geven. Relevant hierin zijn het maken van de planning met mijlpalen, het bepalen van het krachtenveld en de te betrekken relevante stakeholders (triple helix) en het vorm geven van lobby in de projecten.

A) Reguliere taken

1. Integrale en ruimtelijke afwegingen maken tussen de thema's op het gebied van ruimtegebruik en effecten op het gebied van brede welvaart

De werkelijke meerwaardecreatie van de regionale samenwerking en het operationaliseren van de Brabantse en Regionale Verstedelijkingsstrategie zit in hoofdzaak in deze hoofdtaak. Het gaat om het verbinden van de diverse ontwikkelingen op de verschillende beleidsterreinen en het voorbereiden van integrale ruimtelijke keuzes. De projecten die hierbij prioriteit krijgen in 2025/2026 zijn:

- a. Het organiseren van de Integratietafel
- b. Brede welvaart
- c. Dorpenstrategie

Brede welvaart

De SRWB wil met haar agenda een positieve impact maken op de brede welvaart. Om dit doel te bereiken wordt een (ad-hoc/aanjagers) werkgroep ingericht die de taak krijgt het brede welvaartsdenken een impuls te geven, zodat dit vervolgens geïntegreerd wordt in de manier van werken binnen de SRWB.

Brede welvaart zien we als integraal denkkader waarmee we met een meerdimensionale blik naar de impact van activiteiten, beleid etc. kunnen kijken en weloverwogen keuzes kunnen maken. Het ontwikkelen van deze werkwijze wordt in nauwe samenwerking met de provincie (Uitvoeringsprogramma Brede Welvaart) opgepakt. De opdracht is om de SRWB Brede Welvaarts-proof te maken. De werkgroep gaat aan de slag met:

- a) Het creëren van bewustzijn, het verbinden van stakeholders en andere domeinen (sociaal domein)
- b) Het analyseren/betekenis geven aan de uitkomsten van de Brede Welvaarts monitor (Pon Telos, april/mei 2025). Denk hierbij aan het prioriteren van de regionale opgaven.

- c) Het ontwikkelen van een werkwijze en methodieken waarin integraal denken centraal staat. (oa integraal afwegingskader voor besluitvormingsprocessen)

2. Participeren/afstemmen in provinciale programma's

- a. Verdieping uitvoeringsagenda in overleg met de provincie
- b. Afstemming consequenties Defensienota
- c. Ondersteunen Bestuurlijk Overleg Novex Stedelijk Brabant
- d. Afstemming met betrekking tot de Nota Ruimte
- e. Deelname aan het Brabantbod met betrekking tot woningbouw en mobiliteit
- f. Deelname aan GGA en ALG
- g. Deelname aan Brabants Energieperspectief
- h. Afstemmen consequenties Moerdijk
- i. Deelname aan lobby Goederenvervoer en Gevaarlijke Stoffen

Deze hoofdtaak van de SRWB richt zich op de samenwerking met rijk en provincie op verschillende beleidsterreinen.

Bij deze specifieke hoofdtaak is het noodzakelijk om rekening te houden met het oppakken van nieuwe prioritaire dossiers die door rijk en provincie worden geïnitieerd.

3. Lobby en profilering

Om de inhoudelijke doelen kracht bij te zetten zijn lobby e.d. in deze hoofdtaak onmisbaar. De nadruk c.q. prioritering voor 2025/2026 ligt bij de volgende projecten:

- a. Opzetten c.q. uitwerken regionaal profiel. *Absoluut noodzaak om tot een scherpe profilering te komen, waarin keuzes nodig zijn.*
- b. Vierwindenstrategische positionering van de SRWB.
- c. Opzetten lobby-agenda.
- d. Binnenhalen subsidies.
- e. Bezoeken met delegaties van belangrijke instituten.

4. Monitoren / aanpassen RIA

Zowel de Uitvoeringsagenda Novex Stedelijke Brabant als de Regionale Investeringsagenda zijn adaptieve documenten. Ze zullen jaarlijks worden geëvalueerd en er zal worden bepaald om er interventies en/of projecten aan de RIA moeten worden toegevoegd, dan wel worden afgevoerd.

Uiteraard is het ook noodzakelijk om te rapporteren op het jaarprogramma SRWB, inclusief een financiële verantwoording.

Prioritaire projecten hierbij zijn:

- a. Periodiek aanpassen RIA
- b. Opzetten databank en West-Brabant Barometer

5. Coördinatie en beheer

Deze activiteiten betreffen het zorgdragen voor:

- a. Het afronden en bestuurlijk laten vaststellen van de governance.
- b. Het opstellen van een werkplan en begroting en het afhandelen van de financiële administratie.
- c. Het maken van een jaarverslag.
- d. Het voorbereiden, agenderen, uitnodigen en ondersteunen van vergaderingen van het dagelijks bestuur en de stuurgroep.

- e. Het voorbereiden, agenderen, uitnodigen en ondersteunen van vergaderingen van de regiodag.
- f. Het periodiek onderhouden van bestuurlijke contacten met de regiogemeenten.
- g. Het ondersteunen van de coördinatoren van de werkgroepen bij het voorbereiden, agenderen, uitnodigen en ondersteunen van vergaderingen.
- h. In overleg met bestuurders en griffies zorgdragen voor communicatie.

B) Werkzaamheden themagerichte werkgroepen

Onderstaande projecten zijn gekozen om een impuls te geven aan de regio en om een goede basis te leggen. Deze relatief jonge regio heeft afgelopen jaren stappen gezet, elkaar gevonden en de samenwerking geïntensiveerd. In 2025/2026 richt zij zich met name op het maken van analyses en concretisering van plannen, om vervolgens scherper te kunnen kiezen in haar acties.

Werkgroep Economie:

West Brabant heeft de ambitie om koploper te worden in circulaire ketens/plantbased economie, chemie, havenindustrie, maintenance/defensie. Op onderdelen vervult de regio al een voortrekkersrol. Deze kracht willen we uitbouwen door de in de RIA omschreven kloppende harten te versterken. Onderstaande projecten dragen hieraan bij en zien we als de start van onze economische marsroute. Hierin verbinden we de bestaande economische kaders en visies (RWB/REWIN/Economic Board/RIA).

- a. **Kloppende harten:** Het uitwerken en verbinden kloppende harten. We inventariseren welke ondersteunende maatregelen nodig zijn om economische kloppende harten optimaal tot ontwikkeling te laten komen (HIVE AEROSPACE COLLECTIVE, Biobased Bergen op Zoom/ AFC Steenberg en Industriepark Moerdijk, Spoorzone Roosendaal/Bergen op Zoom). Doel / resultaat: zie pagina's 46 en 47 RIA.
- b. Planning **bedrijventerreinen**. Dit project is gestart in 2024 en ronden we af in 2025.
- c. Opstellen **toeristisch-recreatief profiel** inclusief inrichten organisatiestructuur. Hierbij wordt de samenwerking gezocht met het onderwijs en landschap/natuur (incl. consequenties voor ruimtegebruik). 2025-2026 wordt gestart met een driejarige pilot om regionaal uitvoering te geven aan het versterken van het toeristisch-recreatief profiel. Hoe de pilot exact onder de SRWB gaat vallen, wordt nog nader uitgewerkt. Doel / resultaat: zie pagina 51 RIA.

Werkgroep Landschap/natuur/water

We werken toe naar een systeem waar bodem en water sturend zijn, waarbij we op systeemniveau een goed functionerend en duurzaam groen/blauw systeem ambiëren. Om deze ambities te realiseren starten we met het opstellen van een systeemvisie. Dit geeft houvast om de ruimtelijke puzzel te kunnen leggen. Wat is de juiste en geschikte plek voor bepaalde functies gezien de landschappelijke kwaliteiten? We krijgen inzicht in het bestaande systeem, de gedeelde problematieken en mogelijke perspectieven. Een logische eerste stap.

- a. Opstellen systeemvisie kleigebieden, zodat duidelijk wordt wat vanuit landschap, natuur en water het draagvermogen is van dit gebied (bijvoorbeeld voor landbouw, woningbouw, recreatie en industrie). Doel / resultaat: zie pagina's 42 en 43 RIA.
- b. Opstellen systeemvisie zandgronden, zodat duidelijk wordt wat vanuit landschap, natuur en water het draagvermogen is van dit gebied (bijvoorbeeld voor landbouw, woningbouw en defensie). Doel / resultaat: zie pagina's 42 en 43 RIA.

Werkgroep Wonen

Als hogere ambitie wordt een hoogwaardig woon- en leefmilieu nagestreefd. Om zo te streven naar goed wonen en leven voor zowel de bestaande inwoners als de nieuwe inwoners. Dit ook om zodoende voldoende

arbeidskracht te kunnen huisvesten. Prioriteit voor de komende periode ligt bij het versnellen van de woningbouwopgave.

- a. Realiseren versnelling woningbouw. Doel en resultaat: zie pagina's 62 – 64 RIA.

Werkgroep Energie/RES

Zoals in de RIA opgenomen zien we de energietransitie als versneller van de verstedelijkingsstrategie en de verduurzaming van de industrie. We willen op een slimme manier omgaan met deze transitie, zodat het kansen creëert voor de regio. We sluiten aan bij de programma's van de RES en leggen hierin de verbinding met de in de RIA opgenomen ambities. De SRWB voert geen aanvullende zelfstandige projecten uit en maakt gebruik van de bestaande structuur van de RES.

- a. Verbinden met de RES

Werkgroep Mobiliteit

Om de regio bereikbaar en leefbaar te houden, om voorwaarden te creëren voor hoogwaardig woon- en leefklimaat en goed ontsloten werklocaties, streven we naar een hoogwaardig mobiliteitssysteem. Het opgeleverde MMMP geeft inzicht in de nodige mobiliteitmaatregelen en investeringen. Deze vertalen we naar het RMP. Daar richten we ons in eerste instantie op. De SRWB is daarnaast betrokken bij reguliere provinciale trajecten en lobbytrajecten op het gebied van mobiliteit (MMA/lobby goederenvervoer/gevaarlijke stoffen).

- a. Opstellen Regionaal Mobiliteitsplan (RMP). Doel / resultaat: zie pagina's 74 – 75 RIA.

CAPACITEITSRAMING & BEGROTING

Taak	Benodigde capaciteit van gemeenten (inbreng in natura in uren)			Benodigde capaciteit	Inhuur/ div kosten 2025/2026
monitoren/aanp RIA					
	Coord	100	prog		
	Deelname	25	per gem		
Themagroepen					
Economie	Coord	720		Extr coord	720
	Vrije tijds economie	104	per gem		216000
	Klop harten	104	per gem		150000
Lan/nat/water	Coord	720	waterschap		100000
	syst klei	104	per gem		100000
	syst zand	104	per gem		100000
Wonen	Coord	720		Extra coord	720
	Versnelling	104	per gem		216000
	Woondeal	104	per gem		
Energie	Coord		in RES		
	Energiestrategie	360			
	Afstemmen powerpor	180			
Mobiliteit	Coord				200000
	Bijdrage provinciaal verkeersveiligheidsplan				5000
	Div taken	104	per gem		100000
Integratie	Coord	180	prog		
	Integratie	48	per gem		
	Uitvoering	720	boz roos		
	Brede welv coord	540	boz roos		100000
	Dorpenstrategie				20000
Participeren prov pro	Coord & Uitv	1440	prog		
Lobby	Coord & Uitv	720			200000
Coord/Beheer	Coord	720	prog		
	Gov	240			
	Werkpl	80			
	fin adm	180			
	Commun	720			100000
	Ondersteuning	1440			
	Div alg coord	540	prog		
	Onvoorzien				200000
	prog team is	2980	uur waarvan		903500 per jaar
Tekort begroting 2024 (voornamelijk MMMP & RMP)					60000
Totaal					963500

In goed overleg kan er afgesproken worden dat een gemeente niet deelneemt in een bepaalde werkgroep.

Dekking

De methode van kostenverdeling wordt verder toegelicht/uitgewerkt in de rapportage governance. Alhoewel dit nog niet vastgesteld is houden we de daar voorgestelde verdeling aan. Die komt neer op een kostenverdeling op basis van inwoneraantal, waarbij waterschap een gelijk aantal inwoners als Roosendaal .